

Энүнд шин техник сөрдж халагднэ

„Орджоникидзенефтин“ дорвдгч салгин газаргын узль дала ик ончта биш. Обршидрэн баасн салгудла адал, бас хуучна нефтяной районы саяхн вышкс заагт баанэ. Болв терүг Азербайджанас холд чигн медхана. Нефть болн газ гардг газрмудиг олзлдж эдлхин төлэ орн-нутгин заводмудт кегдсн төрскнэ техникс тер салгт сөрдж халагднэ. Төрскнйннэ нефтяной районон болн терунас талдан чигн газрмудар олон зүсн, гүн

газр дор кәлдлг насосмуд, редукторн станцс-качалкс, механизмс болн скважин ясдг инструментс эн салгас хаалгьян заалгьдж, тарцхав. Удан боллго, сөрдж халагдснэ хәбн „АД-15“ гидг аппарат промышленн олзлгьнд орв. Скважин яслгьнд кәлдлг нефтяникүдин күч-кәлсинь эн төмдгтәгьяр гииглүлв.

Нефть гаргьлгьня олон-зүсн кәлдмшиг машигьяр кех, скважин болгьна кәлдмшиг кевтнь гилтэ телууправленяр ламджулдж шүүүдж халагд болгьх—джаньгьрта болн ик чинртэ төр, кәлдмштән шин тоотиг олзлгд салгудин нефтяникүдин бмн КПСС-н XX-ч хургин хәбн тавгдсн.

Шуудж шиндждж халагд болн залдг кесг схемсиг нег цагла дегц сөрдж халагд диспетчерск пунктнь сарул, баахн герг баярлджанэ. Энүнүр, азербайджанск учен улсур

Москвагьас теднэ уурмуднь ирхәнэ. Учен улсин болн салгчрин хоорнд творческ иньглдсн залгьлдан баанэ. Московск научн-исследовательск институтин С. Смоленский, А. Абурукин гидг кәлдлчирлэ зерглад, мастер Г. Агаев, оператор Р. Садыхбейли, техник-диспетчер С. Ефимов, нань чигн улс шунмгьагьяр күч-кәлсән огчанэ. Тедн кесг ик чинртэ сув-селвгән огчхав.

Ганцхи дорвдгч салгин кәлдмшчнриг цагьан гер сорнү метяр бийүрн татхс. Энүнүр талдан чигн салгудин нефтяникүд болн студентнр, сургьульчнр дару-даруны ирцханэ.

—Салгчнр ученсиг адгьаджана,—гидж экспериментальн багин гардач Т. Алиев келнэ. —Му өдрмүдлэ скважин эргдж халахд, терүнэ суццнаннь цоклгь харньгьуд халагд медлгьн дегд зовльнгьта. Эркән уга, юнь болв чигн негнь алдрдж одна, энүнэс иштэ нефть геегднэ. Залгьна пультас оператор цуг эдлахуг гардг болх цагт өбрдхк санатав.

Салгт бас нег оньгдан шин —гидропоршневой насос сөрдж халагднэ. Эн бас нег нефтяной вышкүр халагд болджах ик оньгдарлгьн: гуүнд кәлдлг насосиг сольсн цагт станок-качалк, штангс, газр дор ордж ясдг бригад керг

уга болна. Ода насос сольгьгиг нег кәлдмшч 75 минут кенэ. Гидропоршневой насос ода хойр миньгь шаху метр гүн скважинд кәлднэ.

1949 джил шин тоотиг олзлгд, цаг-цагар кәлдлг салг бурдлхн гидж шиилвр авхд, энүнэ төлэ дорвдгч салг авгдсн, энүг авлгьч—эн салг багь болчкад, джил ирвас нефть гаргьдж авлгьн багьрад йовсн.

—Не, шин тоотиг олзлджатха, йилгьл уга, эн салгас горюч куладж чадшговди,—гидж тийгхд келцхадг билэ.

Болв, эн салгин иишньгьү кәлдмштэ коллектив нам шин тоотиг саянәр сөрдж, олзлсн деерән, хуучн скважинсиг шин чидлар, сергав. Салгчнр авгтан горюч гаргьдж авлгьан нег кемджанд батлчкәл, цааранднь зогсал уга өскв.

—Иим, мана улсла адал улста баагьа баадж ард үлдж болшго—гидж салгин завелующ А. Сирунян келнэ. Маднд кень болв чигн, ямаран болв чигн техникеск селвар үзүлнэ.

Производство бурдлхд орлцх шин тоотин төлэ болн нефтяной промышленностин техникеск бөстин төлэ—социалистическ индустриин бмн йовхин төлэ цуцрлан угагьяр ноолда келдг, хуучна нефтяной салгин баах-баадл ода ик гидг сән селваряр дүүрнь.

Л. ТАИРОВ.